

TATÍNKU, KDO JE JARO?

Českým a slovenským rodinám
doma a v exilu

„Pamatujte, že nevlastníte svoje
děti, že vám byly svěřeny
Stvořitelem.“

Příslovní Mohykánů

Prolog

Když dětství odchází
odchází jeden svět
do něj jen s pokáním
můžeme vstoupit zpět

Království nebeské
maličkých bez pochyby
nás náhle zvažuje
za naše hříšné chyby

vidíme vzpomínky
a v nich je zakotvena
ta touha návratná
a závratného jména

a jména milosti
když Otec našich dětí
po bitvách života
i nám dá nedospěti

„Tatínku, lístek umřel, spad' se stromečku!“
(Dítě jde ve smutku a táhne jej jak vlečku)

„Holčičko, neboj se, vždyť strom je stále živý“
(jen člověk v dopadu má život odstředivý)

Holčička nechápe, vždyť list jsou živé šaty
(těm žilkám v řapíku se sotva míza vrátí)

Po chvíli váhavě vnutí se do tanečku
(jen první kolečko má načernalou vlečku)

Medvídek zestárl. Už nemá krásný kožích.
Ve službě děvčátka s ní toho hodně prožil.

Plavil se ve vírech pračky jak uragány;
proto je sepraný a stále ustaraný

Má hezounkou tvář – aby tak medvědí víla
se ve stejný den jak holčička narodila!

Jsou tajemství, o nichž je lépe nehovořit:
lépe být okouzlen nežli ta kouzla tvořit

Panenka za noci je v předstíraném spánku:
to tiše drží stráž a bdí až do červánků

Když dítě hladí jí tváře a řasy víčka,
panenka odpoví a dotek ruky hýčká

Přijde-li špatný sen, tak panence se svěří:
ta ručkou zdere jej, že zbyde jenom peří

na polštář prachový ke spánku do sladkosti;
panenka leží stráž a od spánku se postí

Poklady kamínek děvčátka svírá v pěsti:
závaží starostí na váhách svého štěstí

Žádný z těch kamínek už nevyroste v horu
problémů, starostí, překážek a sporů

Kameny na cestách jsou ze života daně;
nejtvrdší pozvedla výkupná ruka Páně

Kéž jsou ty kameny geody nepoznané
s krystaly naděje po vytrpěné ráně

„Tatínku, podívej, měsíček chodí s náma“
V zdymadlech oblohy jsou mračna překonána

a měsíc vypluje, jeho tvář nezastřena:
děvčátka nablízku je za horama žena

Blesk prot'al kumulus jak vejce praještěra
a z líhně mračen hor se hradba rozprostřela

Žena je v děvčátku jak východ za horama:
do žáru svého dne kéž nejde bez ní sama

Holčičko, zvedáš ke mně z trávníku smetánku
zlato, jež slunce tepe na jarním verpánku

našla jsi poklad, a není hlídán strážemi
kolik je květů, tolik je světů na zemi

v Tvé ruce pampeliška do slunce dozrála
další svět svému Králi jsi k slávě přidala

předobraz Spasitele se z květu odráží
na Tvoji čistou duši se štěstím ve tváři

„Zase ty pusinky! Já nemám kluky ráda“
říká má dceruška a obrací svá záda

k filmové romanci a zakrývá si oči;
ke mně se přitulí a do klubíčka stočí

„Z kluků mám tatínka jen jediného ráda“
hladí mě dceruška a polibek si žádá

Paměť je špatný hráč a ve hře mnoho ztratí;
proto se před spánkem pro políbení vrátí

Dceruška povídá tátovi: „Já jsem pravda“
pokývne hlavičkou, aniž si trochu zadá

či hrubě dotkne se nápěvu věčné Pravdy
když do strun zákonů vloží své prstoklady

Chce říci: pravdu mám, když říká, že je pravda:
tu víru na cestu si do ranečku vkládá;

buchtíčky pusinek až od maminky dojí
pravda jí zůstane a připravena k boji

Pro dítě je nejkrásnější slovo maminka;
proto říká tatínkovi, že je „tatínka“

Je to přízeň jedinečná, kterou věnuje:
nepřímo mě do hodnosti matky jmenuje

Šarži stejnou, ale funkci mám já jinačí,
když mamince ve velení síly nestačí

Má-li děcko ale něco proti „tatínce“,
pro útěchu rychle běží ke své mamince

Dcerušce je nejmilejší její maminka;
proto říká o své hračce, že je „miminka“

Je to hračka nejmilejší, bílá ovečka
kam jde, najde také pro ni kousek místečka

Za stůl sedá, napodobí její nožičkou
k tlamičce jak sousta zvedá a jí vidličkou

Říkám, že je Kristus pastýř všech svých ovčích stád:
„To jistě i mou ovečku Ježíšek má rád“

„Tati, jak to oni vědí, že je holčička?“
během křtu se dotazuje moje maličká

V tomto věku je to zřejmé pouze bez šatů
(nemá ještě zapotřebí z fiku záplatu)

Až vyroste, bude čekat mužská vyznání
svému ženství, ač to bude zřejmé bez ptaní

„Jak ty poznáš, kdo jsou chlapani?“ ptám se potají
„Mají vlasy malinké a jinak čůrají“

„Chudinka Brok, on vidí jen bílé a černé
(pes sedí u stolu a od jídla se nehne)

„Podívej, tohle je modrá a tohle šedá“
(pes jiné kostičky než na sukýnce hledá)

Za noci s hvězdami i svět je černobílý
(a přesto s úsměvem v něm vnořeni jsme byli)

Krásnější býval svět i na stříbrném plátně
(z barevných nátěrů prosvítá pravda špatně)

„Tatínku, kdo je jaro?“ „Svět květy ozdobí
v své tříměsíční vládě ročního období“

Je zdrojem stálých obav v mládí i ve stáří
že se jak první láska málokdy vydaří

Čím člověk starší je, tím víc jara počítá
a chtěl by z celé krásy i všeho dosyta

„Jaro je totéž, co Spring v anglickém jazyce“
(s holčičkou zopakuj v češtině měsíce)

Je vlahý podvečer a tma je v létě živá;
před světlem měsíce i tma se stěží skrývá

Světlušky střídavě svá světla rozžínají
a z letu do květin a trávy usedají

Děvčátko pobíhá v rozsahu malé loučky;
„Co děláš, holčičko?“ „Já seznamuju broučky“

Něžně je pozvedá a na jeden list klade:
ten září na líci jak její srdce mladé

„Tati, co kocourek dělá, když neví, že spí?“
V rozpacích hladím dcerku; čeká, co odpovím

Vědomí ve spánku je plátno v rámu těla
na němž se beztvará mlžina rozestřela

čas bez času, sfinga živého nevědomí
do něhož tu a tam se obraz ze sna vlomí

„Kocourek ve svém spánku nedělá a neví;
jen se mu tu a tam myška či ptáček zjeví“

„Co dělají andělíčky, když jsou maličké?“
(sám je vidím, jak létají v očích holčičky)

Kolik andělů se vejde jehle na špici?
(mudrcům to rozřešení nelze dosíci)

Pro holčičku ale není žádná záhada
(o anděly nelétavé kdo se postará)

„Maminky a tatínky se o ně starají“
(nežli naučí se létat prvně po ráji)

Děvčátko běží s pláčem, nemělo pěkný sen;
všichni jsme chtěli domů, a most byl rozbořen

Oživla stejná touha, dosáhnout domova;
před námi číhá řeka, jak litá z olova

V spánku jsem rozehrával z domova útěky;
sny mě však nepřenesly, vpily se do řeky

Až jednou obrátil se směr mého útěku;
i když sny pominuly, nemohu přes řeku

Už je jí tři a půl a stále palec v puse!
Babička bílou lstí mluví do vzpurné duše:

„Necucej paleček“ (slyším už možná po sté),
„zůstane maličký a prsty nedoroste“

(Holčičkou argument nepohne žádný z místa;
hroziš-li ranečkem, tak sama si ho schystá)

Laurelem vítěze si hlavičku svou věncí
když říká babičce: „Paleček má být menší“

Nejmladší dcerušky si hrají s mašinkama
a každá jejich hra je charakterní drama

Můj milý dědečku pohřbený na Olšanech
spěchávals' k Bulharu o nedospaných ránech

řídil jsi rychlíky z Prahy do Bratislavy
vnučky Tě neznaly – a přece Tebe slaví

bezděčně ve svých hrách, ty malé strojvůdkyně:
jsou z Tvého kořene dva květy na rostlině

„Co je to být v rejži a jak se to může stát?“
O tom bych mohl, děvče, celé dny povídat

Není to vzácná krmě, často to nabízí
život na denním chodu z prologu ke krizi

Podsype pevnou cestu a podemele krok;
záchranné pásy hází jen draze na úrok

Teď už víš, že být v rejži, znamená těžkosti:
máme hlad po životě – a ten nás pohostí

„Ty jsi ale pěkné číslo, první v pořadí“
(holčička se jenom směje, že to nevadí)

Dále skáče, neuklízí, výská, odmlouvá;
(starší sestra o ní říká, že je prostě svá)

Nejmenší mě ale brání jako advokát
(nechal bych se od ní z řeže vždycky vysekat)

„Tatínek je větší číslo,“ tvrdí s převahou
„protože je starší“ (končí obhajobu svou)

„Ty já budu potřebovat!“ dcerka prohlásí
(vůbec přitom nestará se, kdo s ní souhlasí)

Prohlíží si s velkým zájmem šaty svatební
(na chlapečka ze své školky myslí v sledu dní)

Je to láska jako duha která přechází
(ve vzpomínce zachová však stále obrazy)

Je to zvláštní očkování, moje holčičko:
cynismus už těžko přijme Tvoje srdíčko

„Když budeš pořád jíst, tak bude tloušťík z tebe“
(ten výsměch od vlastních holčičku v srdci zebe)

Buclatá holčička, nejmladší z našich dětí,
jí teplou houstičku (myslím, že už je třetí)

Nežli ji spolyká, tak ještě máslem hladí
ten corpus delicti, který ji tolik svádí

Odpoví v slzičkách a s neskryvaným vzdorem:
„Já za to nemůžu, protože je to dobré“

/Tatínku, kdo je jaro?/